

Archeologienota

Maaseik, Kolonel Aertsplein 11 - 12

Archeologienota
PROGRAMMA VAN MAATREGELEN
2018E241

HAAST

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

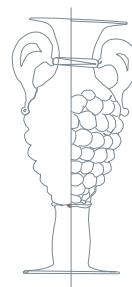
Rik van de Konijnenburg
Grauwe Torenwal 6/00/1
B-3960 Bree (BE)
Mob. 0496 209 018
e-mail: rik@konijnenburg.com

Haast-rapport 2018-26/ wettelijk depot: D/2018/12654/26
verwijzing: VAN DE KONIJNENBURG, R., (2018), Maaseik, Kol. Aertsplein 11-12, HAAST-rapport 2018-26, Bree, D/2018/12654/26

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wettelijk depot: D/2018/12654/26

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

COVERFOTO: Gevelzicht van de twee betrokken panden

INHOUD

1. Administratieve gegevens	3
2. Aanleiding van het (voor)onderzoek	5
3. Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	7
4. Gemotiveerd advies	7
5. Onderzoeksstrategie, onderzoeksmethode & technieken	10
6. Lijst met afbeeldingen	14
7. Bibliografie	14

Programma van maatregelen

1. Administratieve gegevens

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode		2018E241
Actoren		Rik van de Konijnenburg OE/ERK/Archeoloog/2015/00041
		COLDE nv
Locatie	Provincie	Limburg
	Gemeente	Maaseik
	Deelgemeente	Maaseik
	Site	Kolonel Aertsplein 11-12
Kadastrale gegevens		Maaseik afd. 1 Sie E 951/4g, 952n (952p) ¹ en E921D (partim)
Oppervlakte onderzoeksgebied		opp 1212 m ²
Kadastraal percelenplan		Zie fig. 2
Topografische kaart		Zie fig. 3
Begindatum onderzoek		28/05/2018
Einddatum onderzoek		31/05/2018
Relevante termen thesauri OE		bureauonderzoek

Bounding Box:

Nr	X	Y
1	249330.580	199318.970
2	249330.030	199286.225
3	249364.563	199281.066
4	249366.146	199312.572

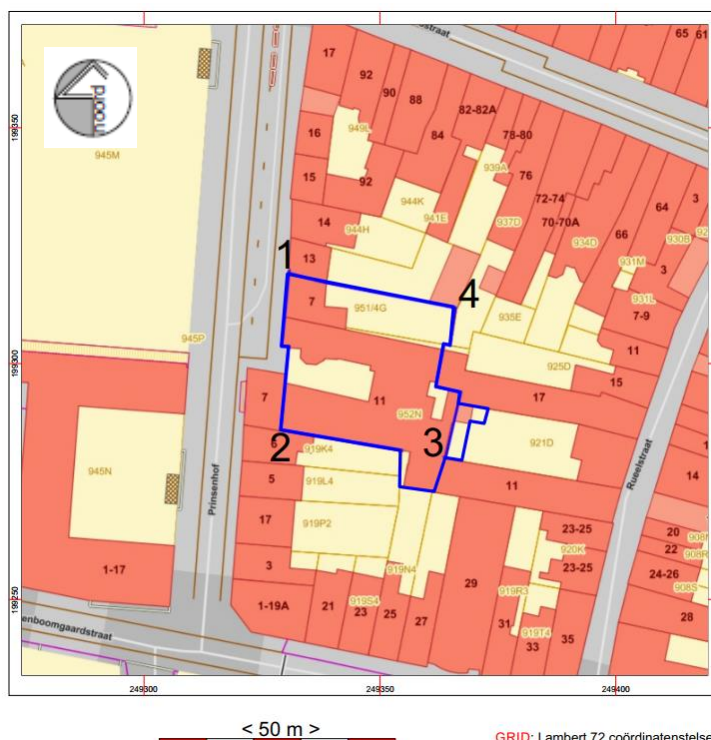

Fig. 1: Bounding Box

¹ Het kadasterplan geeft voor dit perceel het perceelnummer 952p, op het GRB staat het perceel geregistreerd als 952n

Kadastrale gegevens: Kadastrale ligging van het projectgebied: Maaseik afd. 1, Sie E951/4g, E952n en E921d (partim). De oppervlakte van het projectgebied bedraagt 1212 m². Hiervan wordt maximaal 1212 m² ingenomen aan oppervlakte door het project bouw van appartementen. De rest van het perceel E921d blijft onaangeroerd; de herbestemming van het pand en tuin op perceel 921d behoort tot een volgende projectfase.

Fig. 2: Kadastraal uittreksel dd. 01/01/2017 © cadgis viewer

2. Aanleiding van het (voor)onderzoek

Het bouwprogramma is tweeledig:

- Het afbreken (slopen) van de bestaande gebouwen tot in de funderingen en opbreken van de verhardingen, ondergrondse leidingen, kelder etc.
- Het bouwen van een appartementsblok aan de Boomgaardstraat met een ondergrondse parkeergarage, bergingen en technische ruimtes over de volledige oppervlakte van het projectgebied; 1212 m²

Het slopen van de bestaande gebouwen en verhardingen zal gebeuren met opbreken en verwijderen tot in de funderingen van alle bouwonderdelen binnen de kadastrale afbakening zoals weergegeven op fig. 2. Het pand Kol. Aertsplein 12 is deels onderkelderd. De exacte afmetingen van deze kelder komen overeen met de opstand van het te slopen gebouw met uitzondering van de doorgang aan de noordzijde van het pand. In oppervlakte meet de kelder ca. 47 m². Het vloerpeil van de kelder ligt op - 2.40 m onder het maaiveld (niveau Kol. Aertsplein).

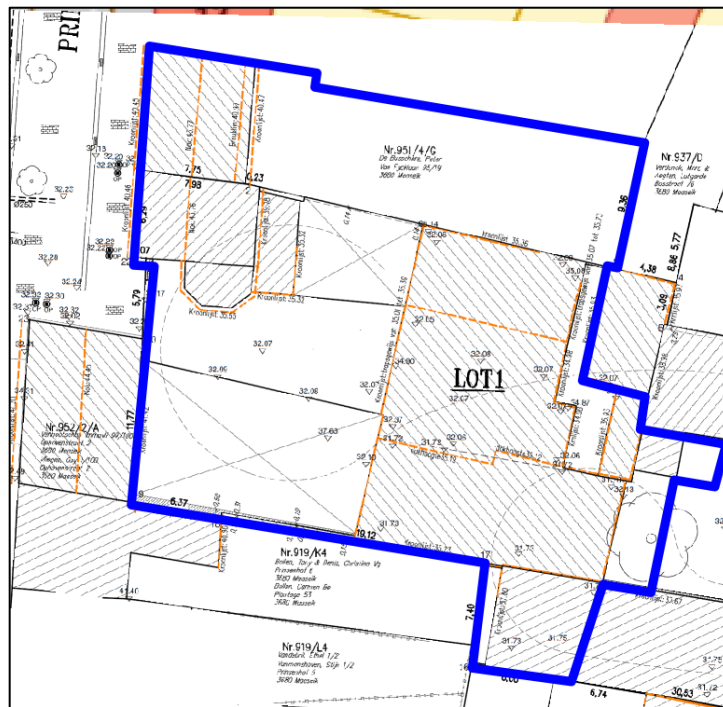

Fig.3: opmeting bestaande toestand © LHE landmeters

Vervolgens zullen de aanpalende gebouwen onderschoeid worden, zal een damwand geplaatst worden aan de straatzijde en zal de kelder gegoten worden. De funderingen worden gegoten in beton, het appartementsblok wordt volledig onderkelderd aangezien elk appartement een eigen garage en bergingen krijgt.

Voor de bouw van de garages en bergingen wordt het niveau van het projectgebied over de volledige oppervlakte tot een diepte van -3.40m (= vloerniveau, - 3,40 m aanzet funderingen en ondervloer) uitgegraven. De uit te graven oppervlakte voor garages en bergingen bedraagt 1212 m².

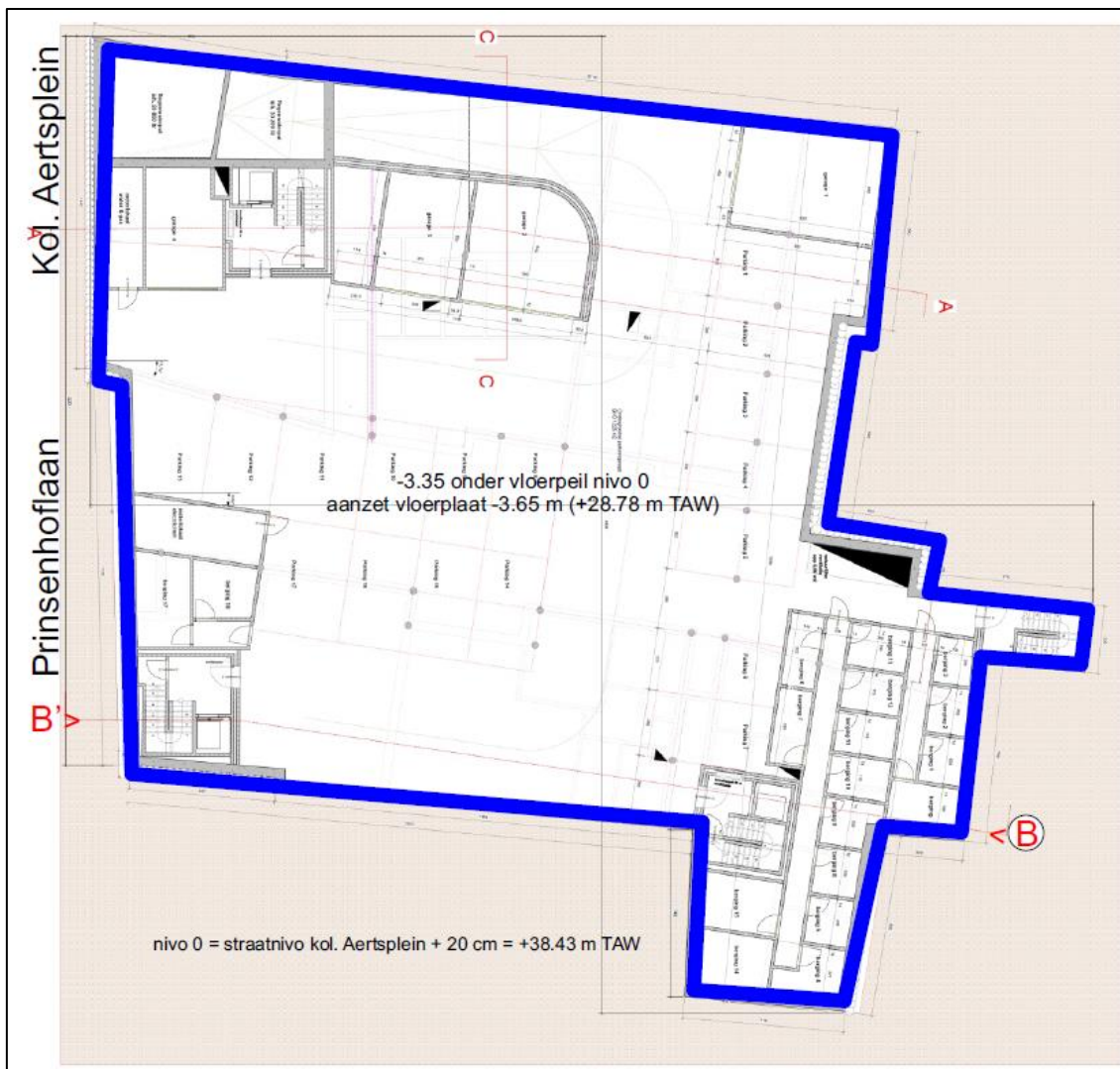

Fig. 4: kelderplan van de nieuwbouw © arch. Vranken

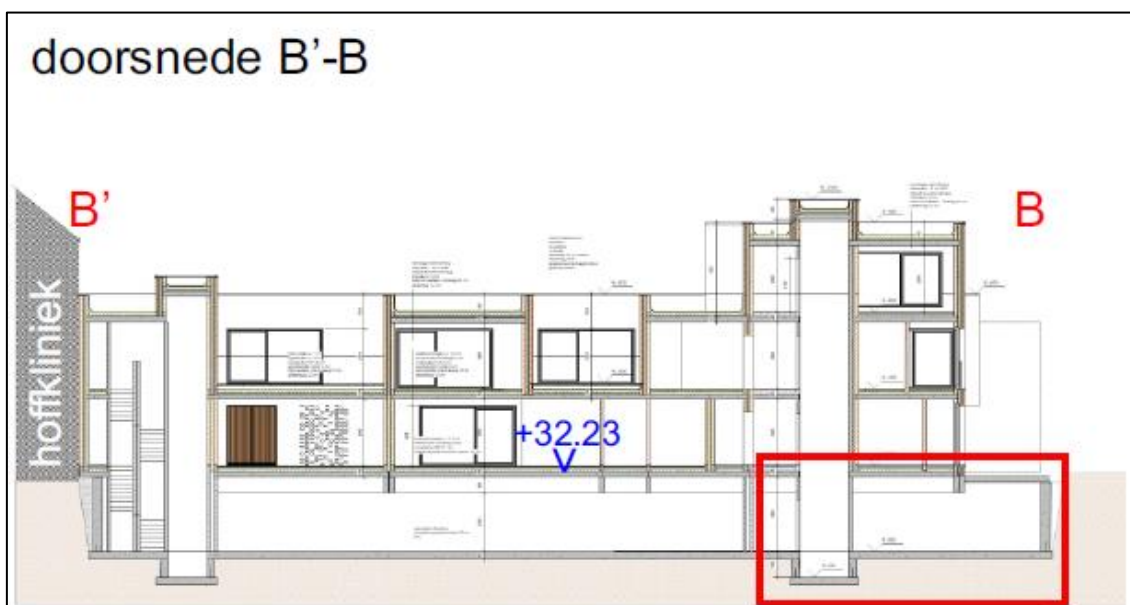

Fig. 5: doorsnede van de te bouwen kelder © arch. Vranken

3. Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Archeologische verwachting

De archeologische waarde van het projectgebied is op basis van de bestaande bronnen moeilijk in te schatten. Zoals onder voorgaand punt al gesteld is het vooral de vraag of en in hoeverre het projectgebied deel uitmaakte van het grafelijk en prinsbisschoppelijk domein. Indien het projectgebied volledig binnen dat domein viel, dan is de kans groot dat het eigenlijk aan de rand van het domein gesitueerd was waar mogelijk enkel een tuin en/of boomgaard, misschien een of enkele bijgebouwtjes aanwezig waren. Ligt het deels buiten het domein dan is de kans groot dat sporen uit de middeleeuwen vernield zijn door de bebouwing uit het einde van de 19de/ begin 20ste eeuw en aanbouwen uit de tweede helft van de 20ste eeuw, zeker wat betreft het onderkelderde gedeelte van de woning op perceel E951/4g. Maar, zoals eerder ook geschreven, bestaat altijd de kans op het aantreffen van sporen in de vorm van beerputten en waterputten of archeologica (aardewerk, bouwmaterialen, andere voorwerpen), die aanwijzingen kunnen geven in verband met gebruikte bouwmaterialen of zelfs leefgewoonten voor en in de grafelijke burcht en die indicaties opleveren naar datering ervan, mogelijk zelfs enige fasering.

Sporen van de stadswal en zeker van de stadsgracht kunnen ons inzien niet aangetroffen worden aangezien beide constructies meer ten westen van het projectgebied gelegen waren en omdat er nog een voetpad liep aan de binnenzijde van de stadswal zoals te zien op de Ferrariskaart en de Tranchotkaart. Ook de Atlas der Buurtwegen situeert de stadsgracht op gereede afstand ten westen van het projectgebied en de afstand van het projectgebied tot het tracé van de stadsgracht is nog het duidelijkst te zien op de CAI-kaart (fig. 39 – verslag van het bureauonderzoek).

Binnen een stadscontext is het moeilijk spreken van een landschapsevolutie. Het projectgebied maakte oorspronkelijk deel uit van een oost-west georiënteerd maasterras – terras van Geistingen - waarop in de 11de / 12de eeuw de stad Maaseik tot ontwikkeling kwam. Het projectgebied is gelegen binnen de stadswallen. Van die stadswallen is voor het eerst sprake in 1343 maar vermoedelijk dateren ze al uit het midden van de 13de eeuw. Vanaf dan hoort het projectgebied tot de historische stadskern, weliswaar in de westzuidwestelijke uithoek, op redelijke afstand van de stadskern, het marktplein. Het terrein zou gedeeltelijk deel uitgemaakt kunnen hebben van het grafelijk en later prinsbisschoppelijk domein waardoor het gebied mogelijk (deels) onbebouwd bleef tot tijd.

Het terrein was mogelijk onderdeel van de tuinen rondom de grafelijke burcht en later het prinsbisschoppelijk jachtslot gedurende de middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Uit de topografische kaarten is af te leiden dat zelfs eind 19de eeuw het terrein nog onbebouwd was. De huidige bebouwing, wat betreft de woningen aan de straatzijde, kan derhalve beschouwd worden als mogelijk de eerste bebouwing binnen het projectgebied. De woningen werden verschillende keren aangepast aan kwaliteits-eisen en gebruik. Op het perceel 952n (952p volgens het kadaster) werd heel het buitengedeelte verhard met beton en werden loodsen gebouwd voor opslag van materialen, machines en voertuigen. Momenteel staan beide panden en hun annexen leeg en zijn klaar voor de sloop.

4. Gemotiveerd advies

Heel het terrein kan beschouwd worden als een “mogelijk matig verstoorde zone”; het zijn vooral de bouwingsgrepen vanaf het begin van de 20ste eeuw die voor verstoringen gezorgd hebben:

De gegevens uit deze bureaustudie die enkel betrekking hebben op het projectgebied kunnen als volgt samengevat worden:

- Recent werden ook Romeinse sporen ontdekt in de stad zelf. Slechts het noordelijk deel van het grondgebied van Maaseik en het huidige centrum schijnen in de Romeinse periode werkelijk ontgonnen geweest te zijn; de overige delen bleven nog lange tijd ongerept.
- Er bestaan geen gegevens over de nederzetting van vóór 1244, en het is niet zeker of er vóór deze datum binnen de huidige wallen een prestedelijke kern heeft bestaan. Waarschijnlijk was ook in 1244 het grootste gedeelte van het stadsgebied nog onbebouwd. Dat het in Maaseik om een nieuwstad (nova villa) gaat blijkt uit de regelmatige rechthoekige vorm en het rastervormige stratenpatroon, dat typisch is voor dit soort nederzettingen.
- Deze stadsomwalling is een restant van de oude vesting die ontstond in de 13de eeuw maar verschillende keren werd afgebroken, heropgebouwd en gewijzigd. Het projectgebied is echter van de stadswal gescheiden door een voetpad; de gracht ligt zelfs op ruime afstand verder westwaarts.
- Het projectgebied maakte mogelijk deels of geheel deel uit van het grafelijk en later prinsbisschoppelijk domein
- Het is eerder onwaarschijnlijk dat de stadswallen en grachten doorheen het grafelijk domein liepen te meer omdat de oude vesting ontstond in de 13de eeuw: *De eigenlijke nederzetting is echter vrijwel zeker een volledig nieuwe stichting van graaf Arnold IV van Loon, daterend van tussen 1227 en 1237, die in 1244 voor het eerst vermeld wordt onder de benaming Nova Eycke.*
- In het grafelijk domein stond een burcht (jachtslot) van de graven van Loon dat na de successiestrijd in 1366 in handen kwam van de prinsbisschoppen van Luik.
- De burcht werd omstreeks 1469 gesloopt op bevel van de hertog van Bourgondië, Karel de Stoute
- Het domein wordt vanaf 1583 verpacht aan de stad, wat de functie was is onbekend, mogelijk bleef het een boomgaard of, zoals Gerits² het omschrijft, teeltoppervlakte,
- In 1752 wordt het domein terug opgeëist door de Prinsbisschop Jan Theodoor van Beieren die er een jachtslot laat oprichten,
- Doorheen het projectgebied loopt op de historische kaarten (Ferraris en Tranchot) een weg die de noordelijke grens vormt van het grafelijk/prinsbisschoppelijk domein.
- In 1818 wordt het jachtslot volledig gesloopt en tot begin 20ste eeuw zal het domein en de aanpalende percelen ten noorden ervan onbebouwd blijven zoals blijkt uit de 19de-eeuwse kaarten, (Tranchot, Atlas der Buurtwegen, Rivierenkaart, Vandermaelenkaart, Topografische kaart 1890)
- Op de bodemkaarten staat het projectgebied aangeduid als OB (bebouwd terrein) en OT (technosol: bodem met sterke antropogene invloeden)

Advies:

Ondanks het feit dat heel het terrein kan beschouwd worden als een matig tot mogelijk ernstig verstoorde zone wordt via het programma van maatregelen geadviseerd het terrein verder archeologisch te evalueren en waarderen via een vervolgtraject. De historische / archeologische beschrijving wordt immers mede bepaald door de specifieke stad-situatie. Nagaan welke archeologische indicatoren in de directe omgeving en binnen een projectgebied aanwezig zijn kan in een stadscontext misleidend zijn omdat elk huis, elk gebouw, elke plek bij wijze van spreken haar eigen geschiedenis en ontwikkeling kan hebben ten gevolge van allerlei factoren; eigenaars, ambachten, branden, watersnood, functie, etc. Derhalve wordt via dit programma van maatregelen een vervolgtraject aanbevolen – uit te voeren in nauw overleg met de bouwheer/aannemer der werken - omvattende het aanleggen van 5 proefputten binnen het projectgebied teneinde de mate van verstoringen en kans op het aantreffen van archeologische erfgoedwaarden vast te kunnen stellen, samen met een begeleiding van de sloopwerken, eventueel het aanleggen van proefsleuven en, indien blijkt dat er voldoende aanwijzingen voor kennisvermeerderende archeologische erfgoedwaarden, een archeologische opgraving.

² GERITS, J., o.c., pag. 151

Randvoorwaarden

Het slopen van de bestaande gebouwen en opbreken van de verhardingen op het terrein dienen vanaf het moment dat men op maaiveldniveau is archeologisch begeleid te worden.

Algemeen: alle afbraakwerken over heel het terrein worden vanaf het maaiveld niveau, het huidige straatniveau archeologisch begeleid.

Specifiek en in nauw overleg met de aannemer der werken en de bouwheer, dient in volgorde uitgevoerd worden:

- Het uitbreken van de wanden en vloeren van de kelder onder begeleiding van een archeoloog,
- Onmiddellijk na het uitbreken van de bestaande constructies dienen, ook omwille van de beperkte oppervlakte van het projectgebied, de bodemprofielen van de uitgebroken kelder opgeschoond en geregistreerd om zo een eerste indruk te krijgen van de stratigrafische opbouw en gaafheid van de resterende, mogelijk onverstoorde terreindelen, pas na registratie van de bodemprofielen kunnen de damwanden (berlinerwand) aan de straatzijde geplaatst worden. Om veiligheidsredenen kan ervoor gekozen worden de kelderwanden aan de straatzijden (Kol. Aertsplein) te laten staan tot de vlakken van die kelders zijn geregistreerd
- Ten einde de veiligheid en stabiliteit van de aanpalende gebouwen en het aanpalend wegdek te waarborgen mogen onderschoeiingswerken van de bestaande funderingen en het aanbrengen van een damwand/berlinerwand aan de straatzijde uitgevoerd worden. De daarvoor uit te voeren graafwerken worden op voorhand besproken en ter plaatse begeleid door een archeoloog. Elke te graven put voor het uitvoeren van onderschoeiingswerken dient beschouwd te worden als een proefput.

De beschikbare methodes binnen een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem, veldkartering, landschappelijk booronderzoek en geofysisch onderzoek zullen weinig of geen resultaten opleveren.

Geofysisch onderzoek spoort weliswaar anomalieën in de bodem op maar aangezien er geen structuren in harde materialen, baksteen, natuursteen, verwacht worden zal dit eerder moeilijk interpreteerbare sporen opleveren die enkel geïnterpreteerd of gedetermineerd kunnen worden door een ondersteunende ingreep in de bodem. Bovendien is deze methode duur en zullen de resultaten niet opwegen tegen de kosten.

Veldkartering: gelet op de bebouwing en quasi volledige verharding van het terrein is deze methode niet bruikbaar

Landschappelijk bodemonderzoek is wenselijk om na te gaan in hoeverre de stratigrafische bodemopbouw bewaard gebleven is, hetzij eventueel geschonden. Maar, omdat het terrein gelegen is binnen een stedelijke context met mogelijk een complexe antropogene stratigrafie is het eerder aangewezen proefputten aan te leggen dan wel profielputten (zie verder).

Verkennd/waarderend archeologisch booronderzoek: gelet op de bebouwing en quasi volledige verharding van het terrein is deze methode niet bruikbaar

Proefputten- en proefsleuvenonderzoek: gelet op de mogelijk complexe stratigrafische situatie aangezien het terrein binnen een stadscontext gelegen is, is het aan te bevelen een proefputtenonderzoek uit te voeren. Deze proefputten dienen om na te gaan of er goed bewaarde archeologische niveaus aanwezig zijn op het terrein. De proefputten worden met elkaar verboden door proefsleuven waarbij het aangelegde vlak gelijk is aan het eerste archeologisch waardevolle niveau.

Vraagstelling en Onderzoeksdoelen

De uitvoering van het programma van maatregelen gebeurt in nauw overleg met de bouwheer en aannemer der werken zodat elke fase van het archeologisch (voor)onderzoek in optimale omstandigheden kan worden uitgevoerd.

5. Onderzoeksstrategie, onderzoeksmethode & technieken

Onderzoeksmethode

Om de intacte staat van het bodemarchief te achterhalen is het noodzakelijk de sloopwerken algemeen te begeleiden vanaf het moment dat men op maaiveld niveau (straatniveau / niveau van de binnenkoeren) komt.

Begeleiding van de sloopwerken en proefputtenonderzoek:

Opvolging van de sloopwerken:

Doel is de stratigrafische opbouw van het terrein te registreren en te documenteren. Na afbraak van de bestaande panden en opbreken van de verhardingen dienen de profielwanden van de uitgebroken kelders en de vlakken onder de keldervloeren te worden opgeschoond en geregistreerd zoals profielkolommen en aangelegde vlakken van proefputten om zo een eerste indruk te krijgen van de stratigrafische opbouw van het terrein, de mate van verstoringen en mogelijke aanwezigheid van archeologisch waardevolle sporen.

De chronologisch te volgen werkzaamheden inzake **archeologische begeleiding**:

- Het opbreken van terreinverhardingen op maaiveldniveau dient te gebeuren onder begeleiding van een archeoloog teneinde archeologische sporen in het vlak te behoeden van destructie,
-
- Het uitbreken van de wanden en vloeren van de bestaande kelder gebeurt onder begeleiding van een archeoloog,
- Onmiddellijk na het uitbreken van de bestaande constructies dienen, ook omwille van de beperkte oppervlakte van het projectgebied,
 - o het grondvlak en de bodemprofielen van de uitgebroken kelder opgeschoond en geregistreerd om zo een eerste indruk te krijgen van de stratigrafische opbouw van het terrein en de gaafheid van deze terreindelen,
 - o **Het grondvlak van de kelder, na verwijdering van de keldervloer en bijhorende onderlagen, moet beschouwd worden als een aangelegd vlak van een proefput.**
 - o na registratie van de bodemprofielen en het aangelegde vlak na opbraak van de keldervloer en onderfundering kan aan de straatzijden (Kol. Aertsplein) de damwand (berlinerwand) geheid worden.
- Ten einde de veiligheid en stabiliteit van de aanpalende gebouwen te waarborgen mogen, indien noodzakelijk, onderschoeiingswerken van de bestaande funderingen uitgevoerd worden. De daarvoor uit te voeren graafwerken worden op voorhand besproken en ter plaatse begeleid door een archeoloog. Elke te graven put voor het uitvoeren van onderschoeiingswerken dient beschouwd te worden als een archeologische proefput en is bijkomend bij het proefputten- en proefsleuvenplan zoals voorgesteld op fig. 6.

Proefputten en proefsleuven:

Na het verwijderen van de keldervloer op perceel 951/4g dienen het vlak en de profielwanden aan de oostzijde en zuidzijde van de kelderput opgeschoond om eventuele archeologische sporen te registreren. Indien uit die profielen al een duidelijk beeld af te leiden is van de stratigrafische opbouw van het terrein, dan is profielput 1 overbodig en kan vanuit de oostelijke kelderwand meteen de proefsleuf aangelegd worden naar proefput 2.

Er worden acht **proefputten** en vier **proefsleuven** aangelegd. De proefputten meten elk 2 x 2 m (4m²), in te planten zoals voorgesteld op fig. 6. Acht proefputten van elk 4 m² betekent 32 m² aan te leggen, 2,6% van het totale terreinoppervlak het geen overeenkomt met de uitbreiding aan te leggen vlakken bij proefsleuven om minstens 12,5% van het terrein te onderzoeken. De proefputten 1 en 2 en 6 en 7 worden met elkaar verbonden door een proefsleuf van respectievelijk 40 m² (2 m breed, 20 m lang) en 52 m² (2 m breed en 26 m lang).

De argumentatie voor de inplanting van alle proefputten en proefsleuven is om na te gaan

- of het terrein al dan niet geheel of volledig deel uitmaakte van het grafelijk domein/ prinsenhof,
- om de stratigrafische opbouw van het terrein na te gaan omdat uit de historische bronnen blijkt dat die zeer verschillend kan zijn binnen het projectgebied aangezien het onbekend is
 - o of er bebouwing op het terrein was,
 - o of het terrein geheel of gedeeltelijk deel uitmaakte van de tuinen van het grafelijk domein,
 - o of er een weg liep doorheen het projectgebied. Aangezien die weg van west naar oost zou gelopen hebben kan daarop best een dwarssleuf gegraven worden, noord zuid georiënteerd, aansluitend bij proefput 3
 - o of er toch geen aanzet van de stadswal nog aanwezig is in de stratigrafische opbouw van het terrein, proefputten 4 en 6 en proefsleuf centraal op het terrein oost-west georiënteerd.
 - o Of en eventueel welke, indien determineerbaar, activiteiten er plaatsvonden in het binnengebied – achtertuinen – van zowel eventuele bebouwing aan de Rueelstraat (ten oosten van het projectgebied gelegen) als eventuele bebouwing binnen het projectgebied en/of op het grafelijk domein (proefputten 2, 3, 5, 7 en 8).

Centraal in het projectgebied dient een oost-west gerichte proefsleuf aangelegd te worden, haaks op de richting van de voormalige stadswal en haaks op eventuele sporen van constructies aan de grens van het projectgebied. Anderzijds dient er ook een noord-zuid georiënteerde proefsleuf aangelegd te worden aangezien uit de historische kaarten blijkt dat het domein aan de noordzijde begrensd werd door een weg. Het tracé daarvan en eventueel de diepte van de wegweg kan het beste opgespoord worden door de aanleg van een sleuf dwars op de richting van de weg.

De profielputten hebben samen een oppervlakte van 32 m², de proefsleuven hebben een oppervlakte van 152 m², samen 184 m² of 15% van het projectgebied waarmee ruim voldaan wordt aan de minimumoppervlakte van 12,50% voor het prospecteren van projectgebieden.

Registratie bodemprofielen:

Elk bodemprofiel wordt opgekuist, gefotografeerd (voorzien van profielnummer, noordpijl en schaallat), ingetekend op schaal 1/20 en beschreven per horizont/laag op basis van de bodemkundige registratie- en beschrijvingsmethodes. Bij elke profielkolom wordt de absolute hoogte van het (archeologisch) vlak en van het maaiveld genomen en op het plan aangeduid. De profielkolommen zijn minimaal 2 m breed en worden aangelegd zoals afgebeeld op onderstaande figuur. Aangezien de grond uitgegraven zal worden voor de bouw van een parkeergarage worden de profielen opgeschoond tot minstens 50 cm in de C-horizont of, indien die niet bereikt wordt, de diepte van de te bouwen garagekelder (= de verstoringsdiepte). Per profielput/proefput wordt, indien de C-horizont niet bereikt wordt, met een edelmannboor met diameter 7 cm één boring gezet tot in de C-horizont. Het boorstaal wordt beschreven en gefotografeerd en toegevoegd aan het bodemprofiel van de proefput.

Registratie van de aan te leggen vlakken:

De vlakken worden manueel opgeschoond.

De vlakken worden ingemeten op leesbare schaal (maximum 1/20).

Bij elke profielput wordt de absolute hoogte van de (archeologische) vlakken, de uitgravingsdiepte en van het maaiveld t.o.v. de Tweede Algemene Waterpassing genomen en op plan gebracht.

De profielputten worden stratigrafisch uitgegraven. Indien zich in het vlak sporen bevinden worden deze eerst opgegraven vooraleer naar een volgend niveau te gaan. Van elk zichtbaar vlak worden foto's genomen en tekeningen gemaakt (schaallat, noordpijl, verwijzing naar put en niveau). Van elk vlak wordt tevens de absolute hoogte vastgesteld en wordt er verwezen naar het stratigrafische niveau (laag) van het profiel.

In de aangelegde vlakken worden alle aanwezige archeologische sporen opgeschaafd, gefotografeerd (voorzien van sleufnummer, spoornummer, noordpijl en schaallat), ingetekend op leesbare schaal (maximaal 1/20) en beschreven (aard van het spoor, beschrijving van de vulling en de aflijning, textuur, ...).

Elk vlak wordt gescreend met een metaaldetector, deze worden eveneens op het bijhorende vlakplan aangeduid evenals de ingezamelde vondsten.

De te beantwoorden vragen bij het proefputtenonderzoek en het begeleiden van de uitbraak van de kelder:

- *Zijn er nog archeologisch relevante niveaus aanwezig?*
- *Zijn er sporen aanwezig?*
- *Bevinden de sporen zich in stratigrafisch verband?*
- *Hoeveel verschillende lagen/stratigrafie zijn er te onderscheiden in de verschillende proefputten?*
- *Bevatten deze lagen archeologische vondsten?*
- *Uit welke periode dateren de vondsten?*
- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
- *Wat was de invloed van de bestaande bebouwing/verhardingen op het archeologisch erfgoed?*
- *Op welk niveau bevindt zich de natuurlijke moederbodem?*
- *Is er nog muurwerk van historische bebouwing aanwezig in de ondergrond?*
- *Wat is de aard, functie en datering van het muurwerk?*
- *Kan vastgesteld worden of het terrein geheel of gedeeltelijk deel uitmaakte van het grafelijk domein (prinsenhof)?*
- *Kan het tracé van de weg zoals aangeduid op de Tranchot-kaart en de ferrariskaart bevestigd worden?*
- *Zijn er binnen het projectgebied toch sporen van de aanzet van de verdedigingsconstructies die de stad Maaseik omringden (stadswal, stadsgracht, ...)?*
- *Kan er een verstoorde zone afgebakend worden?*
- *Kan er een zone voor verder onderzoek afgebakend worden?*
- *In welke mate is uit de stratigrafische opbouw van het bodemarchief een relatieve datering en fasering van het sporenbestand af te leiden?*
- *Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?*

Indien uit het proefputtenonderzoek blijkt dat het terrein dermate verstoord is door recente bodemingrepen waardoor geen archeologische erfgoedwaarden meer te verwachten zijn, dan kan het projectgebied vrij gegeven worden van verder archeologisch onderzoek na bekrachtiging van de op te maken archeologienota.

Indien er voldoende indicatoren aanwezig zijn om te stellen dat het terrein een groot archeologisch potentieel heeft, dan wordt, al dan niet in een door het proefputtenonderzoek afgebakende zone, via een aan de archeologienota over het proefsleuven en proefputtenonderzoek toe te voegen programma van maatregelen een archeologische opgraving opgelegd.

Het onderzoeksdoel is bereikt wanneer op basis van het vooronderzoek met ingreep in de bodem een voldoende gefundeerde uitspraak kan worden gedaan over de aard, omvang en behoudenswaardigheid van de archeologische waarden in het plangebied en wanneer via een archeologienota, verslag van het proefputten- en proefsleufonderzoek, een eenduidig advies kan worden gegeven voor vrijgave van het terrein, een opgraving of behoud in situ. Om te bepalen of het onderzoeksdoel is bereikt, gebruikt de erkende archeoloog de volgende criteria:

Oppervlaktecriterium: Aangezien het principe van het voorgestelde proefsleuvenonderzoek gebaseerd is op een statistische manier van werken is het van belang dat een voldoende ruime dekking wordt verkregen. Bovendien is het van belang dat de spreiding van de sleuven over het hele terrein gewaarborgd wordt zodat uitspraken kunnen worden gedaan over het hele terrein.

Inhoudelijke evaluatie: de erkende archeoloog moet eventueel aanwezige archeologische waarden voldoende onderzoeken zodat uitspraken kunnen worden gedaan over onder meer datering, interpretatie en onderlinge samenhang van sporen.

Ruimtelijke evaluatie: de erkende archeoloog moet eventueel aanwezige archeologische waarden zodanig onderzoeken dat hij een uitspraak kan doen over de ruimtelijke spreiding van een of meerdere archeologische vindplaatsen in het plangebied.

Opmerking:

Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk die voor aanvang van het onderzoek met ingreep in de bodem reeds voorzien zijn.

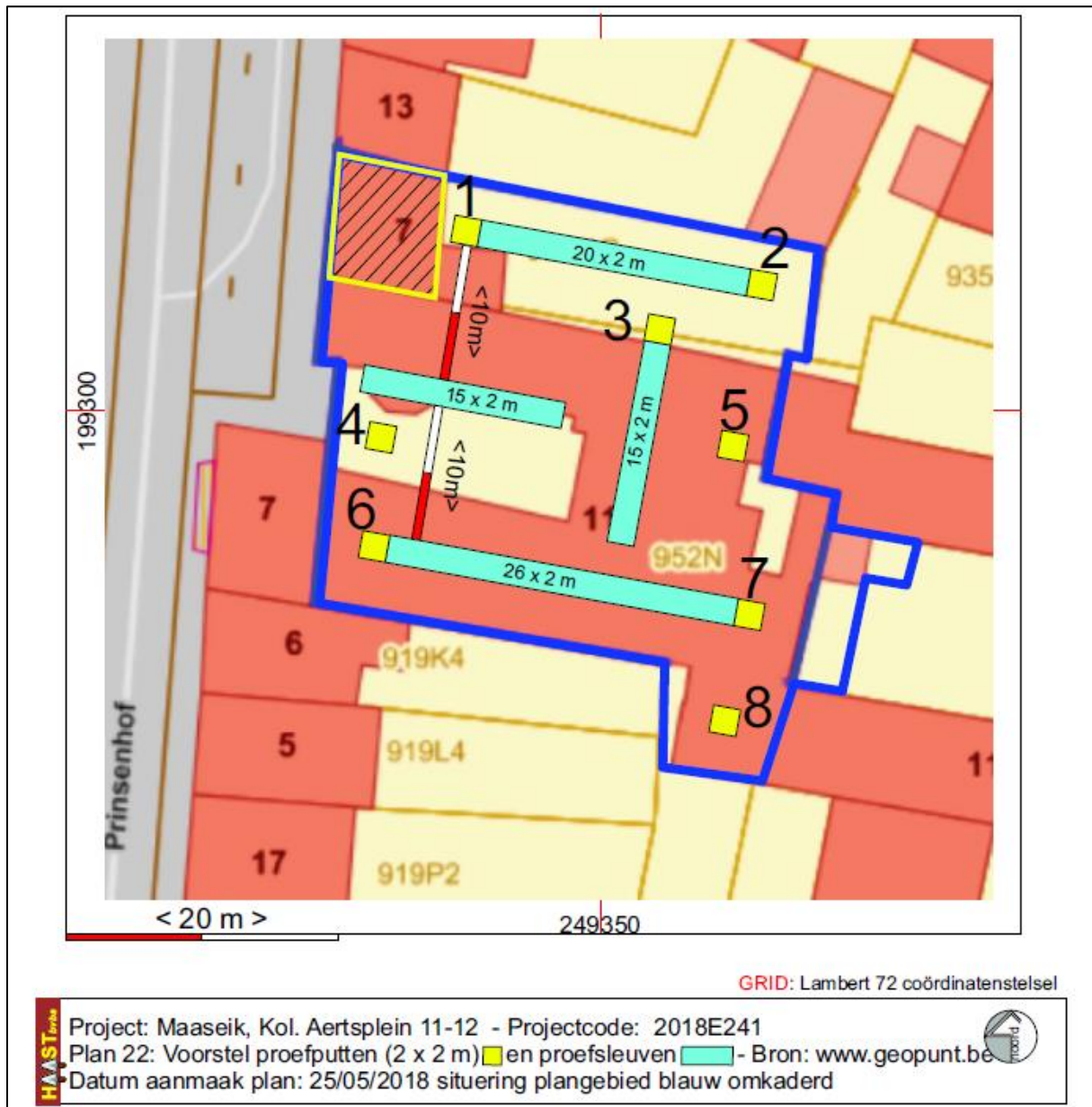

Fig. 6: Inplanting van de proefputten (geel ingekleurd) en de proefsleuven (licht blauw ingekleurd). Geel omkaderd is de kelder op perceel 951/4g.

6. Lijst van de afbeeldingen

Fig. 1: Bounding Box

Fig. 2: Kadastraal uittreksel dd. 01/01/2017 © cadgis viewer

Fig.3: opmeting bestaande toestand © LHE landmeters

Fig. 4: kelderplan van de nieuwbouw © arch. Vranken

Fig. 5: doorsnede van de te bouwen kelder © arch. Vranken

Fig. 6: Inplanting van de proefputten (geel ingekleurd) en de proefsleuven (licht blauw ingekleurd). Geel omkaderd is de kelder op perceel 951/4g.

7. Bibliografie

Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren.